

„Näitelawa“

— Esimene —

Eesti teatri-, kunsti- ja kirjanduseajakiri.

☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ Piltidega. ☞ ☞ ☞ ☞ ☞ ☞

Wastutawad toimetajad ja wäljaandjad: S. A. Parmi ja Johan Parmi.

— Näitelawa ilmub kord nädalas. —

Tellimise hind:

Aasta peale postiga	5 rbk	— kop.
1/2 " " "	3 " "	— " "
1/4 " " "	1 " "	60 " "
Aasta peale postita	4 " "	60 " "
1/2 " " "	2 " "	50 " "
1/4 " " "	1 " "	30 " "

Kuulutuste hind:

1 lehekülj	20 rbl
1/2 " " "	10 " "
1/4 " " "	5 " "
1/8 " " "	3 " "
Nonpareille rida 5 kop. 1/8 lehek. laiuses.	
Aasta, poole aasta ja kuu aja kuulutuste hind kokku- leppimise teel.	

Üksik number 15 kop. — Adressi muutmise eest 20 kop.

„Näitelawa“ peale tellimisi wõetakse toimetuse kontoris Tallinnas,
Wäike Rosenkrantsi uulitsal N° 5, wastu.

„Näitelawa“ iga number saadetakse kahe 7-kopikalise postmargi eest koju kätte.

Kontor on awatud igal reipäeval kella 9 homm. kuni kell 6 õht. Pühapäewal, kella 12—2 lõunal.

Kõnetunnid igapäew kella 12—2 l.

Liht- ja rahakirjade adr.: rop. Ресель, Редакция „Näitelawa“.

„Näitelawa“ võib ka järgulise matjuga tellida (1 rbl. kuus saatmisega), kusjuures juba esimese saatetuse järele järgulist matjast tellijaks loetakse.

„Näitelawa“ üksikud numbrid peale toimetuse on veel Tallinnas järgmistest raamatukauplustes saada:

Buschi raamatukauplus Harju uul.
 Ploompuu raamatukauplus Harju uul.
 Rubini raamatukauplus Harju uul.
 Pihlaka raamatukauplus Karja uul.
 Inthali raamatukauplus Kopli uul.
 Kooliõpetajate raamatuladu Nunne uul.

Petai raamatukauplus Baltiski maanteel.
 Schneideri raamatukauplus Narwa maanteel.
 Eichna raamatukauplus Narwa maanteel.
 Waldmani raamatukauplus Wladimiri uul.
 Oti raamatukauplus Suurel Tartu maanteel.

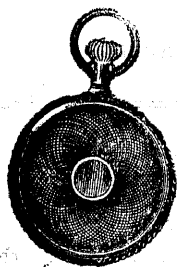
Wäljaskpool Tallinnast:

Tapa: Luf'i kauplus.
 Lehtses: Hinzenberg'i kauplus.
 Rakweres: N. Erna raamatukaupl.
 Narwas: Inthal raamatu-
 Franzdorf kauplused.
 Kreuzmann
 Narwa-Jõejuus: Kersniku raamtkpl.
 Peterburis: Seealand raamatukaup-
 Edgreen lused

Peterburis: Kõddar raamatukaupl.
 Luige
 Krowlinnas: J. Soobla — Боро-
 явленская, л. Туркина, кв. 25.
 Moskwas: Väte raamatukauplus.
 Prides: Seibelbergi raamatukaupl.
 Kuresaars: L. Viiv'i raamatuk.
 Saapjalus: Koppeli raamatukauplus.
 Wiljandis: Leote

Wiljandis: Kewik'i raamatukaupl.
 Tartus: Schmidt
 Wõrus: Karlsoni
 Pärnus: Rüügi
 Walgas: Jürgenson
 Riias: Kalnini
 Baltistis: Mirka
 Amerikas, San-Franciskos:
 hr. Freiberg.

300 rubla
kingitust anname igaihele,

kes tõeks teeb, et minu alamalmi-
 metatud asjad seda hinda väärt
 ei ole, mida neile määratud, ainult
 3 rbl. 85 kop. Soowitan ennekuul-
 mata odawa hinna eest 12 kasu-
 likku ja tarwilikku asja. 1) Tore
 lahtine meester-tasku uur, eht must-
 tast terasest, anker, ilma wõtmeta
 36 tunni sees üks kord üles kee-
 rata, kõlawa ja minuti peal õigeks-
 seatud käiguga, 8 a. peale wastu-
 tus. 2) Kett, mis mustaks ei lähe.
 3) Niisamasugune uuemoeline

kett. 4) Seemisnahast kott uuri kaitseks. 5) Nahast
 rahakott, paremat sorti, 7 wahega, mehniklise luku-
 kuga ja iseäralik wahetempli jaoks. 6) Kautshu-
 kist tempel tellija nime, isa- ja perekonnanimega.
 7) Pudel templiwärwi. 8) I sort wäljamaa habemenuga
 (wabrikumärk „Giena“) 5-a. wastutusega.
 9) Nikkelwarrega pinsel. 10) Nikkelkausike. 11) Tas-
 kukäekott. 12) Wäga huwitaw ja tarwilik asi iga-
 ühele. Niisamasugune garnitur tsilinder ehk nais-
 ter-uuriga 5 rbl. 20 kop., uuest kullast uuriga 7 r.
 25 kop., hõbeankeruuriga, käik 15 kiwi peal, kõik
 3 kapslit on 84 pr. ja 1 sort, 9 rbl. 75 kop. Saatmise
 kulad kuni 2 uuri ja saatetuse pealt 55 kop. Sibe-
 risse 85 kop. Saadan wälja järeelmaksu peale ja
 ilma ettemaksuta. Adr.: Торг. фирмъ Григорій Шпи-
 левскій, Варшава, Сосновая 11—93.

Esimene kestade (hülside) ja papitööde
 wabrik Estimaal.

Faberoskikestade (hülside) ja papitööde
 wabrik

„Georgi“ Tallinnas
 enne Tapal

asutatud 1897. a.

Hülside kui ka maispaberiraamatud,
 kõige paremast Prantsuse riisipaberist, on
 oma headuse ja puhtuse poolest laialt
 tuntud.

„Georgi“ hülside ostes võib iga
 ostja julge olla, et ta
 hästi sorteeritud (ilma praagita) ja õige
 arwu hülsideid farbist eest leiab.

Peale hülside valmistatate kõige uue-
 mat füstemi wäljamaa masinate abil kõit-
 jugu papist ja kartongist asju, kõige
 peenematest ilufarbistest kuni kõige
 lihtsamate fraamifarbideni ja kastideni
 postisaadetuste jaoks.

Firma „Georgi“.

Wäga ilusaid nimekaartisid

foowitab
 W. Ehrenpreis'i trükkikoda, Tallinnas.

„Näitelawa“

Esimene

Eesti teatri-, kunsti- ja kirjanduseajakiri.

Piltidega.

Wastutawad toimetajad ja väljaandjad S. A. Parmi ja Johan Parmi.

Sisu:

Eesti teatrihituse osaihisuse koosolekud. Septembrikuu ülewaade. Kroonika Tõtt ja nalja. Loositud peigmees. A. Pohwisnewi ahewaatusline naljamäng. Häbiplakk. L. Anzengruberi külaroman (järg). Divertissement: Tubaka kahjust. (lõpp). Diana. P. Saconier'i jutustus (järg). Posti kast. Pildid: Etendus Hiina teatris. Jaapani teater.

Eesti teatrihituse osaihisuse koosolekud.

Siinne Eesti teatri „Estonia“ ehituse osaihisus pidas pühapäeval, 20 jkp., linna raekojas oma eraforralist koosolekut, millest õige rohkel arwul liikmeid osa wõttis. Toome kirjelduse „Wl.“ järele. Juhatas advokat F. Karlson. Uguses kõneldi sellest, kuidas linna poolt Eesti teatrimaja ehitamiseks lubatud platsi „Estonia“ jeltsi nime pealt osaihisuse nime peale ümber kirjutada. Selleks on muidugi ainuke tee olemas: „Estonia“ jeltsi peab linnawolikogule platsi edasilubamise palwe sisse andma, mida wiimane igatahes täitma saab; sellele järgneb kubeneri kinnitus. Seda teeriu on wormliste põhjuste pärast tarwis, sest praegu seisab plats ikka „Estonia“ jeltsi nime peal. — Minewatordse peakoosoleku protokoll, kus muu seas ühijuse nõukogu waliti, kinnitati muutmataks ära. — Sellele järgnes ehituseplaani kinnitamine. Nagu teada, leiti juba mullu ainult kaks plaani, nimelt wenelase Bubõri ja soomlase Lindgreni omad sündsaks, millede järele teatrimaja ehitamine kohaseks arwati. Wiimaks, mitmekordse plaanide täiendamise ja muutmise järele, kaswas Lindgreni omaft kõigiti meeldiv kunstitempliplaan wälja. Teatrimaja ruumide kottusead selle plaani järele on hästi õnnestanud ja peale selle annab tema järele ehitatud maja rohkem sissetulekut, mis teatrimaja ülespidamise juures wäga tähtis on. Witte wähem meeldiv ei ole Lindgreni maja kunstilistest küljest. Inshener Mauriõ nimetas üleüldse kümme omadust, mis filmanähtawalt Bubõri plaani üle lööwad. Selle järele ühines peakoosolek ühel healel nõukogu arwamisestega ja kinnitas Lindgreni plaani ära. Ja tõsi on, et suurepäraline saab see maja olema, mis selle plaani järele üles ehitatakse. — Kolmandaks oli

juhataje ettepanek, talle jookswate kulude katmiseks krediti määrata. Osatähtede trükkimine tarwitab ligemale 200 rubla, asjakohase broschüre väljaandmine 300 rbl. ja peale selle jookswate asjade õiendamine, nagu kuulutused ja muud sellesarnased 250 rbl., kokku 750 rbl. Peakoosolek on selle summa lubamisega nõus. Ühtlasi antakse eestseisujele wõlitus plaani peenjuste wäljatõtamise asjas Lindgreniga läbi rääkida ja püüda, et Lindgren ehituse järele walwamise oma peale wõtaks. See on ju kindel, et nii juure maja ehitamine ilma asjatundja juhatajata korda ei lähe. Ehitamise juures tuleb muidugi mõnesuguseid muudatusi ette wõtta, ehk kuigi seda ei oleks, ka nende peenjuste täitmine, mis praeguses plaanis ette on kirjutatud, nõuab wilunud mehe filma ja juhatusi. — Neljandaks määratakse põhjuskirja § 18. järele ära, et osatähtede nõutamisel tuleb kõige wähemalt 10% osatähe ehk osatähtede wäärtust puhtas rahas sisse maksta. Nii on sellel, kes ühe osatähe wõtab, alguses wähemalt 2 rbl. 50 kop. osamaksu maksta (enne seda tuleb muidugi 2-rublaline liikmemaks ära maksta), kuna puuduwa summa tasumiseks kaks aastat aega jääb, mida niisamuti jaosfaupa wõidakse maksta. Peab ütleva, et ühijuse liikmets astumine on kõigiti kergendatud: kellel arusaamist ja soowi on Eesti kultuurafoja üleskerkimist näha, see jõuab kahtlemata 2 aasta jookswul 27 rbl. ära maksta. — Mitmesuguste läbirääkimiste all puudutati peaasjalikult seda küsimust, kuidas on võimalik lühema aja jookswul 125 tuhat rbl. kokku saada, mille järele kunstitempli ehitamine wõiks algada. Mis muud, siin on raha tarwis! Toetust, uusi liikmeid on tarwis! Soojalt ja tuliselt tuleb

töötada ning asjatohase õhutamise läbi uusi sõpru võita. Selle mõttega on õhutusorganisatsioon asutatud. Kuni senini on umbes 50 tegelast organisatsiooni liikmeks astunud ja nad on lühikese aja jooksul hulgatege uusi liikmeid juurde toonud. Organisatsiooni liikmetel on õigus nõukogu poolt kaasaantud raamatutega sisseastumismaksu vastu võtta jne. Et mõtet laiali ja hästi järgivale kanda, selleks antakse väike raamat või brošüüre välja, kus teatrimaja plaan võimalikult täielikkude peensustega ära on trükitud ja ettevõtte tähtsusest ligemalt selgetust antakse. Seda raamatut laotatakse laiali ja jaadetakse ka maale nendele, kellel tähtsa asja vastu soovust ei puudu. Õhutusorganisatsiooni liikmed oma poolt hoolitsevad selle eest, et raamat igale poole teed leiaks. Peale selle tahetakse sisseastumismaksu õige miimes kohas vastu võtta, muu seas ajalehtedetoimetustes, raamatukauplustes ja „Estonia“ seltsi kassa juures teatriõhtutel. Osatähtede wormi mõeldakse waateakendele välja panna, kust nad möödaminejate tähelepanekut tõmbaksid jne. Siimees hr. Alkel küsib mitmel korral, mis ühiskusest väljaspool, rahwa seas arvatakse, ja kui keegi midagi laimvat teab ehk head nõu teab anda, siis toogu need mõtted kuuldavale. Ei teata palju midagi ütelda. Keegi herra on kuulnud, et paljud tahavad eesotsias seiswate meeste elulugu teada saada, nimelt selles mõttes, et näha, kui palju neid mehi usaldada võib. Tähendatakse, et ühiskuse raha seisab täieste kindlal kohal, nii et ka kõige vähemakti kahlust ei või olla.

— Pühapäeval, 27. septembril pandi uue teatrimaja osatühisuse juhatusel „Estonia“ ruumides teine avalik rahwaosolek ehitamise mõtte elustamise otstarbel toime. Rahvast oli õige rohkesti kofku tulnud, saal oli peajelt täis.

Õtimefena kõneles Dr. Liiis „teatrimaja tähtsusest loodusjeteaduse seisukohast waadates“, adw. hr. Karlson seletas „näitemajast ja näitekirjandusest“, weterinararst Nabison wõrdles teatri osatühisust teiste seltsidega ja ajakirjanik D. Peterson jutustas „näitelawast ja näitekunstist“.

Kõnede sifu pikemalt tuua ei luba ruum. Kõigest käis punase lõngana juhimõte läbi: edenev elu toob tarwidusi kaasa, millest meie mööda ei saa ja mis meie täitmata jätta ei või, kui meie teiste kulturarahwaste jalgade alla ei taha jääda. Üheks niijuguseks edenemiseajimeks oleks ajakohane näitehoone, kus meie noor näitekunst võiks sirguda ja edeneda.

Spēralist huwitust äratas hr. Petersoni kõne. Ladusal kõnewiisil juhtis kõneleja kuulajate tähelepanemist sifemise inimese, s. t. tema hingeelu awalduste juurde, tähendades, et harilikule inimesele tema kõige peenemad ja suupäraltsemad hingeihad ja liikumised nägemataks jääwad, kuna ainult tõsine kunstnik ja kõige pealt näitekunstnik inimese armastust ja põlgust, kurbust ja rõemu, wiha jne. piltlikult oskab ette tuua. Kuid suurele pildile peame tema wäärilise raami ümber muretsfema. Teatrihoone peab oma arhitekturigaga kuulajate peale mõjuma, neid tiiki mõistmisele nagu ette walmistama. Kõneleja kirjeldab selle peale paremaid Peterburi teatrid ja näitab, misjuguft mõju nad sifsetulijate peale awaldawad. Uga kudas on lugu meie juures? Ka meil kantakse tähtsate kirjaniikkude — Gogoli, Tolstoi, Ibseni j. t. — töõfid ette, aga misjuguft raamidega peawad need suurte waimude kufutused leppima? Astume ukseft sifse, siis wõtab meid kõrts vastu. Kõit on must, kitsas, madal ja rõhuw. Et seda senini oleme kannatanud, see on õnnetus. Kui seda edasi tahame kannatada, siis on see häbitaw! „Wõit.

✿ ✿ ✿ ✿ Kroonika. ✿ ✿ ✿ ✿

Septembrikuu ülewaade.

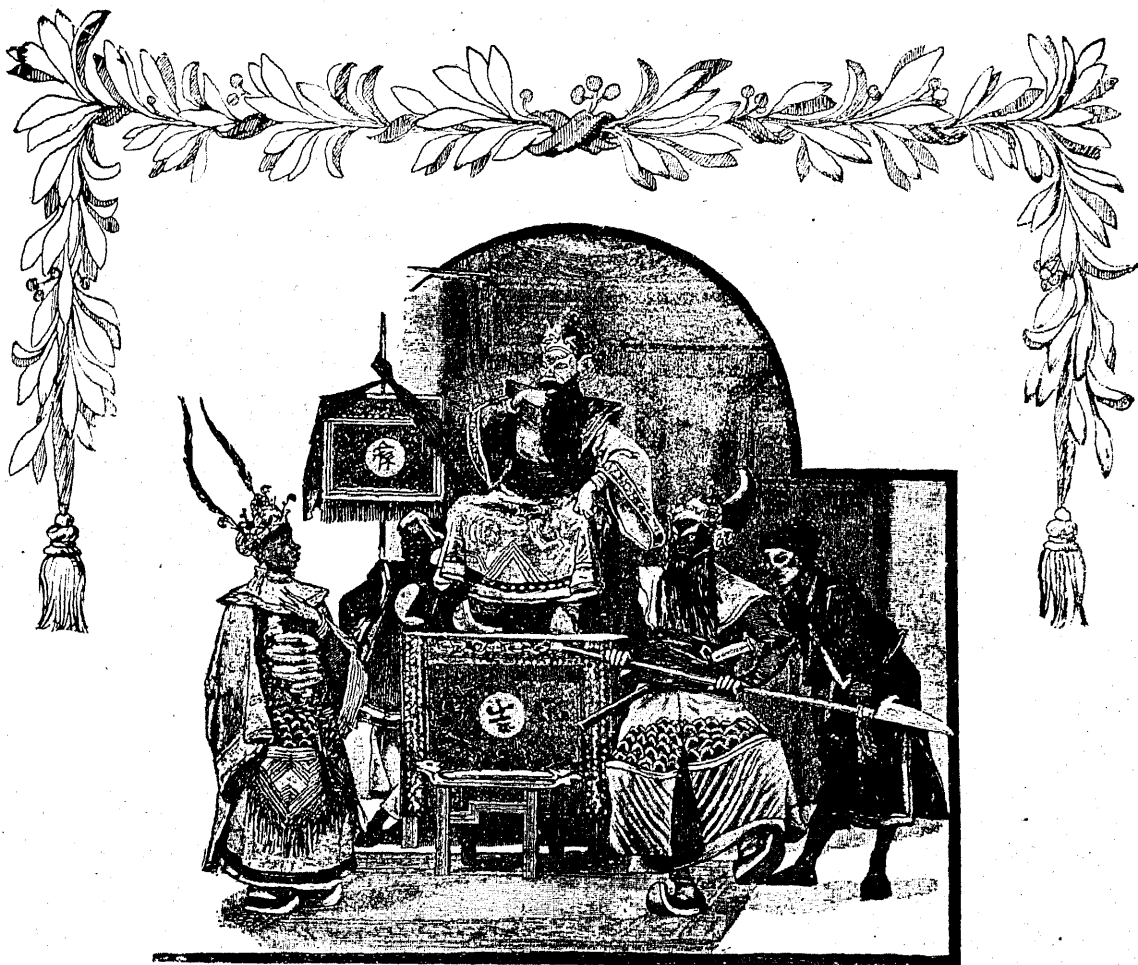
Septemprikuu hakatusest peale.

3. Tallinnas. „Estonias“ Ibseni 4-waatusline komöödia „Rahwawaenlane“.

5. Tallinnas. „Estonias“ Claville ja Sabebi operett „Kornewille kellad“. „Lootuses“ A. Kihbergi 5-waatusline rahwatüft „Punga Mart ja Uba Kaarel“. „Pandorinis“ A. Kihbergi „Punga Mart ja Uba Kaarel“, 5-waatusline rahwatüft. **Piibawis.** „Piibawi Eesti Heategewas

seltsis“ ühejärguline naljamäng „Uus aastasada“. **Tartus.** „Wanemuise“ Treffneri eragümnaasiumi juures olewa „abiandmise seltsi“ poolst Drgusaare „Teder mulle, sulle sulle“.

6. Tallinnas. „Estonias“ Ibseni 4-waatusline 7-pildiline komöödia „Rahwawaenlane“. „Pandorinis“ kurfistide poolst „A. ja R.“, ühewaatusline naljamäng; ja Drgusaare „Hullu Ansu abiga“, naljamäng. **Tartus.** „Taaras“

Etendus Hiina teatris.

(Hiina teatri üle oli lahike ääretähendus näitemänguajaloos.)

Ernst Pöhli „Armastus ja kadetus“ ja Kaarle Halme 4-waatusline kurbmäng „Murdunud“. „Wanemuises“ A. L'Arronge 5-waatusline lustmäng „Dr. Klaus“. **Pärnus.** „Pärnu karstufeseltsis“ Olga Antsoni (Juhan Liitvi ainetel) naljamäng „Mõiatütär“. **Wiljandis.** Andrews Keedra „Maa“. **Elwas.** „Elwa tuletõrjujateseltsis“ K. Schönherri naljamäng „Perekond“. **Kaareperes.** „Tuletõrjujateseltsis“ Conrad Staati näitemäng „Lilioru Elsa“. **Maarja-Magdaleenas.** Kudina asjaarmastajate poolt naljamäng „Magusaft pudelift“.

9. Tallinnas. „Estonias“. Claville ja Sabebi „Kornewille kellad“, operett. **Tartus.** „Wanemuises“ 3-waatusline naljamäng H. Fischevi ja Josef Jarno „Kongaisa“.

10. Tallinnas. Dpilaste pidu „Estonias“, Potapento ühewaatusline estis „Lahkumisel“.

11. Amerikas — San-Franziscos. A. Tschehowi 1-waatusline naljamäng „Karu“ — „Eesti seltsi“ poolt.

12. Tallinnas. „Estonias“ „Isa uus

kuub“. „Dootuses“ Tallinna käsitööliste wastastikkü abiandmise seltsis kaks naljamängu: „Aleptomania ehk wargusetõbi“ ja „Tapeab kurt olema“. **Tartus.** „Wanemuises“ Carl Hauptmanni 5-waatusline näitemäng „Ephraimitütär“. „Taaras“ Karl Lausti 4-waatusline naljamäng „Pöörane mõtte“. **Narwas.** „Wõitlejas“ Hermann Sudermanni 4-waatusl. näitemäng „Kiwi kiwide hulgas“. „Narwa Eesti seltsis“ E. K. Ljubimowi näitemäng „Uhe hiire päraft“.

13. Tallinnas. „Estonias“ Gustav Frehtagi „Ajakirjanikud“, naljamäng. **Saaremaal.** Mustjala mõisas R. Blaumanni ühewaatusline naljamäng „Wargad“. **Walgas.** „Eestikarstufeseltsis“ L. Fulda „Koorpõlwe sõbrad“. **Palas.** Pala karstufeseltsis „Haridus“. J. Mändmetja „Keli päewa“. **Wastfelinnas.** Drawa mõisas „Murdwargus“.

16. Tartus. „Wanemuises“ L. Anzengruberi 3-waatusline naljamäng „Eü dameuss“.

19. Tallinnas. „Dootuses“ naljamäng

„Hans Hädavares“. „Estonias“ Mil-
löferi 3-waatusline operett „Gasparone“.
„Pandorinis“ Angeli 4-waatusline naljamäng
„Lauljanna ja õimblejanna“. **Tartus.**
„Wanemuises“ 5-waatusline näitemäng „Eph-
raimi tütar“, **Narvas.** „Wõitleja“ G.
Esmanni 3-waatusline lustmäng „Isa ja poeg“.
Kroonlinnas. „Kroonlinna Eesti Hea-
tegew seltsis“ A. Kihbergi 5-waatusline kurb-
mäng „Tuulte pöörises“.

20. Tallinnas. „Estonias“ Ibseni ko-

möödia „Rahwawaenlane“. „Insener
Karl Lutheri theemaja“ Arthur Schnit-
leri 3-waatusline draama „Elujanu“. **Tartus.**
„Wanemuises“ Carl Hauptmanni 5-waatus-
line näitemäng „Ephraimitütar“. Idu-
karastuse selts „Uberg“ Eesti käsitöölise awi-
tamise seltsi ruumides ühewaatusline naljamäng
„Tiiger“. „Ugaunia“ S. Orgusaare „Ini-
mese hind ja wäimehe wäärtus“.
Konjus. Tuletõrjajateseltsi saalis „Mülwaja“ seltsi
poolt Max Halbe „Sääminek“. (Järgneb.)

Wäljamaalt.

Amerikaft. San-Franzisco, Lau-
päewal, 11. septembril kanti siin Eesti seltsi poolt
„A. Tschehowi naljamäng „Karu“ A. Freibergi
juhatusel ette. Kui näitlejate peale dillettantis-
muse seisukohalt waadata, siis mängis hr. Voor-
land (Matši osas) rahuloldawalt, hr. Metfelo (Ku-
re osas) oli weidi nõrk ja kohati nagu sunnituies
iseäransis tundus see miimikas. Kiitust teenis
proua Voorland ära. Ma ei tahaks küll ettekun-
lutaja olla, aga kui proua Voorland ifka nii edasi
püüab, siis on warstigi tublim jõud Eesti näite-
lawal rohkem. Näitemängule järgnesiwad segaõori-
laulud hr. Voormanni juhatusel. Pidust osawõt-
mine oli elaw. A. T.

Londonist. Uued Shakespeare do-
kumendid. Hiljuti leiti uusi dokumentisid, mis
Shakespeare rahalisku seisuforda uues walguses
paista lasewad. „Times“ teatab, et aga leidja
„Dictionnaire national Biographie“ chefredak-
tor Dr. Wallace neidsamaseid wigasid on teinud,
mis teisedki, ja nii Globetheatri mälestusetahwli
projekti, mis firma „Barclay Perkins ja Co.“
poolt walmistati weidi tumestanud on, kuid siiski
pandawat mälestusetahwel juba lähemal ajal paigale.

Wienist. Siin aratab Clarice Tartufari 1-
waatusline draama „Wiraustus lumes“ juurt tä-
helepanemist ja lähemal ajal tulla see näidend
Berlinis etendusesele.

Berlinist. Tänamu läheb Berliini talweaed
küll rohkem, kui kunagi emnem ä la balagane'le
üle. Anname ka oma lugejatele Berliinlaste mait-
sest tunnistust ja toome nende stiiliski. Esimes
seisab Madridi primadonna Maria Galvanh.
2) Spezialtheatri serpentintantsijanna Miss Aneta,
kes kõige parem „Loie tuller“ tantsib. Oma
regnessitides tarwitadada kulisõidesarnast 8-nurgelisi
peeglit, ning ülitoredaid kookulõlasid. 3) Jaapani
näiatrupe Tenka. 4) Amerika nuiajongleur
Mabelle-Fonda. 5) redelguilibrist Rigor-
Letto-Bros. 6) Luuleloomikaline refrurner
Artois-Bros. 7) Jõukangelane (naisterah-
was) Landwina ja 30 Inglisetantsijannat oma
wärwilistes divertisementides.

— Inglise näitemängugrupe Beerbohm-Treeft
hattab nende päewade sees „Lues ooperiteatris“
Mr. Gerald Lawrence ja Fay Davis'e juhatusel
Shakespeare töösid ette tooma.

— Lesingi teatris tuuakse weiderdus „Ku-
ningas“ juba ligi sajad korrad järgimööda ette.

Wenemaalt.

Moskwaft. Täna 30. sept. tuleb Leonid
Andrejewi „Deedumine“ etendusesele. Andrejew sõitis
juba minewal nädalal kohale, et peaproowis näpu-
näiteid teha.

Peterburist. Tuntud Wene klaverikunstnik,
Dšip Gabrilowitsch kes wiimase ajal Amerikas
kontserdireisil oli, pühises 24. septembril oma pul-
mapidu kuulsa Amerika naljakirjaniku Mark Twaini
tütrega.

— Detsembrikuus sõidab kuulus draamafun-
stnik Josette Leblane siia; kui näitleja ei ole ta mitte
nii waga kuulus, waid tema kuulus seisab enam
selles, et ta Moris Maeterlincki naine on.

Peterburist. Alles nendes päewades lõp-
pešiwad konserwatoriumis wastuwõtmiseksamid
lauluklassides. Professorid on otse meelt heinmas.
Rahwast oli enam kui määratu hull, mitmed oli-
wad taugelt Wenemaa põhjast, nagu Ufa ja Perm
linnades, ilmunud.

Uga mis hääled!

Astusiwad ette niijugused „lauljad“, et wastu-
wõtjad otse imestasiwad, mil põhjusel julgestiwad
nemad konserwatoriumi tulla, aga mitte mõne ham-
baarsti- ehk raamatupidajatekursuste peale ei läi-
nud. Oli inimesi, kellel ei mitte ükki hää, waid
ka täielik kuulmine puudus. Oliwad sähardused
naljakad eksemplarid, et professorid pidiwad ennast
wägise naeru eest hoidma, iseäralikult tegiwad
suurepäraliselt nalja naisterahwad, kes kinnitafi-
wad et neid oma kodulinna alati suure furoriga
kontseride peal wastu wõetakse, kuna nad konserwato-
riumis aga nüüd nagu kassid mädugsiwad.

Muidugi pidiwad nad kõik kodumaale tagasi
pöörama, ja wõib olla, mõnigi neist arwab, et
professorid seekord neile liiga olla teinud, ja tu-

lewal aastal jällegi uueste oma õnne sõidavad Peterburi katsuma.

Kroonlinnaft. Eesti Heategew selts pani laupäeval, 19. septembril hariduse edendamise heaks piduõhtu toime. Eeskavasse oli suurem näitemäng M. Kitzbergi „Tuulte pöörises“ (draama viies vaatuses) võetud. Näitemängu väljavalik oli hästi õnnestanud ja mängiti ka üleüldise kaunis ladustaste, mõned üffikud kohad välja arvatud, kus kolkumäng rohkem sulavam, tõsist elu kujutamam olesk pidanud olema. Peaosad olitwad juba wilunud näitlejate käes, kes nendega ka enam-wähem rahuloldawalt walmis saiwad. Mõnede juures ei paistnud miimika ja liigutused mitte just hästi välja töötatud ja kätte harjutatud olewat, mille peale edaspidi tuleks rohkem rõhku panna. Ei wõi tähendamatta jätta harjunud halba kommet pealwaatajate hulgas, et kurbmängus tõsistel kohtadel naertakse ja lõbusas tundmustes olidakse, kus tõsised hingelised kujutused ette tulewad, mida waike tõsidusega waadeldakse. S. Zum.

aastal laulupidu ajal nurgakiwi panemine wõiks olla. Komponist Lüdig tahab selleks ajaks sündmuset kohase helitöö luua.

— „Pstn.“ teatab, et Pariisi leht „L'Humanite“ nr. 1814 toob „proletariadi muusikamehe“ Eduard Sõrmuse pildi ja soovitab teda soovjalt eeltulewa kontserti puhul.

— Näitekirjanduse tšensur on möödaläinud aastal 4216 näidendit läbi waadanud ja tänawuse aasta 6 kuu jooksul 2000 näidendit. Minult 2 tšensurit on ametis.

— R. Tobiase oratorium „Jonas ja Ninive ümberpöörmine“ tuuakse, nagu me fuuleme, no-wembrikuu esimesel nädalal (uue kalendri järele) Leipzigis Andraeje kirikus esimest korda kuuldawale. Sooloojasid täidawad esimehe järgu muusikalised jõud, muu seas ooperibaritonisolist hr. Kaase. — Paar nädalat waremalt fantakse selle sama komponisti lühemad helitööd „Psaln 42“ ja „Melipühilaul“, mis mõne aja eest trükitis ilmufiwad, Leipzigi Saani kiriku kontserdil ette. „Pwl.“

Jaapani teater. Näitelawa (Jaapani pildituse järele).

(Wäikene märkus näitemänguajaloos.)

Kodumaalt.

Tallinnaft. Eesti kunstnäitus lõppes 20. skp. Terwel näituse ajal osteti 3104 piletit ära, wimafel päewal üffi 394, nende hulgas on 463 lastepiletit. Sisese tuli 548 rbl. 50 kop.; kulufid tuleb üle 300 rbl, seega jääb umbes 200 rbl. kunstnikkude toetamiseks üle. Mitmed kunstnikkude pildid osteti ära. „Pstn.“

— „Meie Elu“ kirjutab: Laulupidu luba, mis „Estonia“ selts tulewal aastal 12. ja 13. juunil Tallinnas toime paneb, on sihemiste asjade ministri poolt antud, selle tingimisega, et pidu programm kubeneri poolt finnitada tuleb.

— „Wrl.“ kirjutab, et Eesti teatri ehituse asjaga tahetakse nii ruttu edasi saada, et tulewal

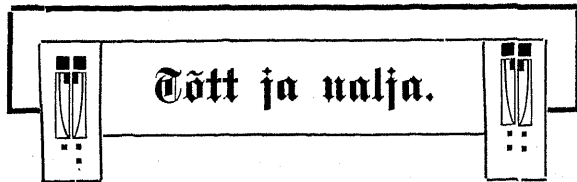
— Esimene eestlane aerutamises wäljamaal wõidu saanud. Nagu „Pet. Teatajast“ loeme, pandi 49. sept. (uue kalendri järele) Amsterdumis wõidupaadisõidud auhindade peale toime. Wõidusõidust wõitfivad kõige ilma aerutajad, kolku 8 meest, osa, teiste hulgas ka eestlane Kuusik, Ülehollandimaalise rekordi löi Kuusik 7 min. 12 sek. Publikumi poolt wõeti wõitja juure waimustusega wastu, kuna spordisõbrad teda kätel kandfivad ja esimehele Eesti aerutajale, kes wäljamaal wõidu wõitfis, kiitust awaldasfivad.

Auhinnaks sai Kuusik hõbedase peekri ja suure fuld auraha, mida terwes Europas praegu üheks tähtsamaks auhinnaks peetakse. Komitee esimees pidas auhinna kätteandmise juures wenekelse kõne.

Peefter on praegu Mihailowski manefis spordi-

näitusel Peterburi aerutajateseltsi poolt ühes teiste auhindadega välja pandud.

— **M u s t u s „Estonia“ ruumides.** Puhufewasataje seijuforra pärast „Estonia“ ruumides nimetas politseimeister komisjoni, kes asja järele pidi vaatama. See komisjon on nüüd järele vaatamas käinud ja terve rea korratusti protokollid wõtnud. „Wirl.“

Siina teater.

Et Siina teatrites etendused kuusid festawad, on wana tuntud lugu. Kangelase sünnimajaga hakates läheb nädal nädala järele mööda, kuni kangelane sureb või abielusje astub. Ameriklane tuli ja tahtis omale komitalise intermedia vaatamiseks peajetähte lunastada ja kohtus wäga, kui peajetähe hindu nimetati, mis Amerika peajetähte hindadega wõrreldes wäga kalliks oli. „Kuidas kalliks? See on ju kuueks nädalaks,“ seletas kasjapidaja. Ameriklane wõttis oma tammatuje kottu ja käis kuus nädalat igapäew teatris, kuulas 11.000 coupleed ära, mille järele tooor iga kord „Fural-lural-lural-ri-fol-dei“ laulis, ja nii tuli kordamisel kõige jeda 22.000 korda kuulata.

* * *

Exentrik.

Waewalt wõib inimlik exentriklus nii kaugele minna, kui lord Hollandil, kes Wilhelm III ajal elas. Tema armastas oma hobustele iga nädal kontiertiisid anda, ja selle jaoks oli temal gallerie ehitatud ja ta armastas tõendada, et muusika nende (hobuste) südameid rõemustab ja kombeid (tempusid) parandab.

* * *

Polgukomandör keelas joomise ära ja tähendas, et kui keegi soldat joobnud peaks olema, ta ise siis jeda järgmisel päewal temale peaks teatama. Ja ühel ilujal hommikul tulebki joobnud soldat tema juurde.

„Mül on au teie kõrgeaususele teatada, et ma eila weidi „nokastanud“ olin.“

„Wõrukael, ka täna oled ja joobnud.“

„Suft nii, teie kõrgeausus, aga jeda pean ma teile alles homme teatama!“

* * *

— Swanow, teid süüdistatafje rotunde warguses, mis on teil oma wabandufefks ütelda?

— Mind, kes ma ausam inimene ilmas olen, süüdistatafje warguses! — Wabandage, siin on omandufemõistude weidi segi läinud ja ma olen heal meelel walnis jeda rotundet tagasi andma.

— Aga kuidas wõisite teie siis wõdera omandufst omaks pidada?

— Ma olin sügawates mõtetes, see oli lihtne ekfitus, sest lufikate peal oliwad needfamad nimetähed, mis . . .

— Mis lufikad, siin pole lufikateft juttu, waid rotundest?

— Ah, wabandage, ma ise ajafin oma faitsefõne sellepärast segamine, et mind homme ühefandas mirowois lufikate warguses süüdistatafje.

* * *

Joobnud teenri juurde tuleb ohwitser ja kifab: „Ah, sina elajas! Kuidas julgefifd ennaft täis juua?“ — „Ei tea, teie kõrgeausus!“ — „Mina finule mälupeale joomist ju ei keela, aga ja pea iffa piiri. Noh, waata mind! Aga sina — pugal niifugune, figa mis figa!“ — „Olen süüdlane, teie kõrgeausus.“ — „Süüdlane! . . . Waata, panen sind pugalat kahets kuufks soolawee peale, küll ja siis joomise unustad, küll jaa siis tead, kuidas juuafje. . . Elajas niifugune ei osta weel juua. . . Kõifit joowad, aga mitte nii seamoodi, kui sina!“ — „Ei tea, teie kõrgeausus.“ — „Aga mifks mitte?“ — „Ei tea, teie kõrgeausus.“ — „Ei, sina seleta, mifks mina joon ja mitte wähem, kui sina, aga kunagi pole ma joobnud?“ — „Ei tea, teie kõrgeausus.“ — „Ei, wasta otsekohefjelt!“ — „Diete harjunud, teie kõrgeausus.“ — „Wafikas! . . . Täna Jumalat, et ma heas tujus olen, mõni teine oleks find ammuigi roodu kupatanud. . . Ma tahafin teada, mis sina siis olekfifd ütelnud, kui mina sinu teener oleffin olnud ja sina ohwitser olekfifd? Ja kui ma nii täis oleffin, kui sina.“ — „Mina, teie kõrgeausus, ei oleks niifuguse jega rääginudki!“

Postikast.

Pärnus — A. S—k. Saatke midagi muud, see oli weidi mage, ei läinud sisse. Kui midagi muud saadate, mis tarwitada wõime, saadame lehe. Ka ennem trükitud wõib olla.

Tschernewos — K. K—k. Meie oleme kõik korralikult ära saatnud ja kadumine ei seisa mitte siinpool, nagu järele oleme kuulanud.

Kroonlinnast — I. S. Paitate sealseid tegelasi liiga, ka pole see näidend nii suurepäraline, nagu ülistate. Leiate siiski lehes, aga teine kord olge asjalikum, muidu tundub arwustuses soowitus.

ju, et meie waenlased oleme ja ta igaweste waenlasteks peame jääma. Siin pole midagi iseäralikku. — Täname teid au eest ja asi jääb niisama, nagu ta on. Noormees ja tüdruk peavad teineteist unustama!

— See on siis?! — ütles möldriperenaine kurbalt. — Mitte sõnagi ei lausuks ma, kui mulle ükski äravõtmise põhjus oleks nimetatud, aga nüüd pean mina lootma, et asja ehk kuidagi parandada saab. Ma ei või waitida, et sina oma kangekaelsuse pärast kahte noort inimest õnnetuks tahad teha, sarnaseid noori inimest hõwitada, kes teineteisele nagu loodud on. Ka oleme waranduseliselt ühejulgusel järjel, ja mis sinu ning minu mehe waenlusesse puutub, siis arwan ma, et teie kui ristiniimesed, noorte õnne filmas pidades, leppima peate. — Ole ometi mõistlik ja ära häwita oma ega minu lapse õnne!

— Möldriperenaine, ära waewa ennast asjata, siin ei ole mingisugust muud wastust, kui „ei“ oodata, ma teen, mis minu ford ja kohus on!

Möldriperenaine lõi imestanult käed kokku.

— Oled aga sina isemeelne! Kas võib aas-tatewiisi wiha kanda ja seda veel siis, kui laps selle all kannatama peab!

— Palun sind, möldriperenaine, seda juttu lõpetada ega minule etteheiteid teha, mis walusad on. Teid naiserahwaid võib ilusate sõnadega ümber muuta, aga meid mehi — kunagi mitte! Mees teab, mis ta ütleb, ja ta jääb ka selle juurde!

— Saame näha! Aga mõistlikum oleks, kui ja juba täna minule soovitava wastuse annaksid, muidu tulen ma homme, ühehomme ja senikaua, kui ja ära tüdineb ning „ja“-sõna annab!

— Seda ei tee ja mitte. Sinu mees teadis väga hästi, et sellest asjast midagi wälja ei tule, ja ta oleks sind kohe sõitmast keelanud, kui ta head lõppu oleks oodanud. Küüsi ise tema käest ja las' ta ütleb sulle õigust, las' ta ütleb, kas kas mina dieti tegin või mitte!

— Mina pole mitte wastuse peale kadet, ja kui asi nii on, et minu mees teie pahanduses süüdlane on, siis peab tema juba homme lepitust paluma. Homme ütlen ma, mis kuulsin.

— Ära ole tüütu, sina räägid kui pime wärwidesi. Minu wastus, minu „ei“ on igaweste murdmata, igaweste muumata, mina ei taha sellest midagi teada. Minul poleks sinu tuleku wastu midagi, aga sinu ja minu oma rahu pärast pean ma ütleva, et sulle uft näitan!

Möldriperenaine teeras ennast pahandatuna kõrwale.

— Ära wihašta ja ära selle peale enam mõtle! — Ta waatas küsiwalt Magdalena peale ja lihas juurde:

— Kohwi on juba walmis, palun mitte wastu seista!

— Hoidku Jumal! Senikaua kui meie wahetord sarnane on, pole minul midagi waja!

Ta astus wälja, ja Magdalena saatis teda. Kui ta tütarlapse filmas pisaraid nägi, sõnas ta, kuna ta tema põstefid silistas:

— Waene lapsuke! Ära muretse, see ei tee midagi, et mind nõnda minema saadeti, küll ma warstigi jälle tagasi tulen. Sina aga päri põhjus järele, mis sina ja Florian mitte meheks ega naiseks ei või saada. Jumal kaitsku sind, minu laps!
Wanker sõitis minema.

Veeni ema istus toas afna all, ja käfta surudes tordas ta:

— Nüüd tuleb käft awalikuks, nüüd tuleb käft!

— Misparast! Nüüd just on põhjust tüdrukut kodunt ära linna teenima saata. Põhjus on arusaadaw: meile ei meeldi nende armastus ja meie tahame neid lahutada.

— See on käft väga hea, aga kui tüdruk sinult seda põhjust pärima hakkab, kui ta seda teeb!

— Ma ei soowiks seda! — ütles wanamees.

— Ma loodan, et ta seda mitte ei tee!

Reindorfer läks wälja.

Perenaine jäi üffi. Ta tundis enese maha jäetud olevat, tema süda oli raske, hingamine oli takistatud. — Ah, kui nii ifka edasi läheb, waew waewa peale tuleb, mil ajal saab ometi kannatuste karikas tühjaks. — Reegi astus tupp. Ta kuulis kergeid sammusid, temal polnud jõudu midagi kannatada. Ta hingas raskest paigal istudes. — Magdalena läks wälja, temale paistis, et ema magama on uinunud. Aga ema ei usaldanud oma filmi üles tõsta ja ta ütles:

— Sialgi, kunagi ei julge ja oma tütrele ilma waadata!

Ta kattis oma näo kätega finni ja nuttis fibedaid, fibedaid pisaraid — kui palju ei olnud ta sarnaseid pisaraid nutnud, aga ühtegi ei olnud, kes teda trööstinud oleks.

* * *

Möldriperenaine jõudis koju. Poeg ruttas temale wastu, ja ema püüdis naeratada, kui ta sõnas:

— Sa pead weidi kannatama. Ma tegin küll, mis võisin, aga kindlat wastust ma ei saanud. Homme sõidan ma jälle.

Möldri kutsus ta kõrwale ja sõnas:

— Waata mis, ma ei julgenud Florianile ütelda, aga need wõitwad mind wastu, nagu oleksin ma nende tüdri kurjale waimule kosinud.

— Ma ütlesin ju sulle.

Möldri oleks heal meelel teada soowinud, mis seal räägiti, aga temal oli hirm küsida, ta kartis wastuseid. — Ta wajus oma raamatutesse. Perenaine läks pead noogutades wälja, et poega üles otsida.

Floriani aga ei olnud. Tema polnud ema naeratuselt midagi head leidnud, ta igatset õhu ning wabaduse järele ja läks metsa . . .

— Võib olla, ehk saan mina seal temaga kokku! — Võib olla . . .

XI.

Reindorfer läts aeda. Ta istus paviljonis, kus ta seekord kahetsateistkümnne aasta eest niisama hämaralt oli istunud kui tänagi.

— Mul on tütarlapselt südamest kahju, — ütles ta enesele, — aga kui ma oma naise peale vaatan, siis näen ma, et ta veel rohkem raagemisel on kui mina, ja mul tuleb ette, et ma tema vastu lahkem oleksin pidanud olema. Ta on wähe, oh, nii wähe elus rõemu tunnud. Muidugi oleks parem olnud, kui ma tema juba lapsena kodunt wälja oleksin saatnud, aga inimesed oleks selle üle wäga imestanud ja nad poleks selleks ärasaatmiseks põhjust leida ojanud. Inimene pole loomast parem, aga kumbed, seadus ja südametunnistus. — Wäga, wäga imestatakse, miks meie oma tüdruku temale ei andnud, aga ma ei wõi ju lubada, et ta oma wendade naiseks läheb, see on hirmus, sellega wõis ainult usuisa Abraam walmis saada, mitte aga meie, kes meie ristiinimesed oleme.

Ta tõusis üles ja sammus puude wahel edasi.

— Ma soowiksin, et inimene oma alatust rohkem kui oma nõrkust häbeneks, ja häbi ei muudaks siis nõrkust mitte alatuseks. Keetud mölder poleks mitte asjaga nii kaugele minna tohtinud. Oh, kui lõppu ette ära wõiks näha! Dnnetus oli aga veel kangem, ja nüüd ei jalka need kaks kuidagi aru saada, miks nende ühenduse vastu oldakse! — Ma ise kannatan hirmust piina! Tõeste, ma ei tea mitte, kas ma ikka õiglase olen. — Aga ma tean, mis ma tein, ma tean, et ma seda tein, mis minu kohus teha oli, mis ma tegema pidin, mis õige on — ma ei teinud mitte rohkem ega vähem kui teised, kes asju nii laewad minna, kuidas juhtub. Tee, mis tahad, pole midagi parata, tulgu mis tuleb!

Niim krabises kellegi sammude all. Reindorfer waatas ümber. Magdalena seisis tema ees. Wanamehe otseärsine tõmbas kipsa:

— Mis sul waja on?

— Jsa, ma tahan sinuga rääkida.

— Mina aga ei taha rääkida ega ka midagi kuulda.

— Armas isa, ära aja mind ära, kuula mind! Mina olen aivalik ja ole ka fina minu vastu weidi südamlikum. Möldripere naine arwab, et tema lõpuks ikkagi wõidule jõuab, kui ta sind oma kõnede ära on tüüdanud, ta kästis ka mind seda teha, aga mina tunnen sind paremine kui tema. Südanit julgustades usaldasin ma sinuga esimest ja wiimast korda usaldawalt rääkida! Ma tean, et sinul põhjust on, kui sa „ei“ ütlesid. Sa oleksid tuhat põhjust wõinud ette tuua, aga sa ei toonud ainult. Mina pean aga teada saama, mis sind sellele „ei“ ütlemisele sundis. Selles meheleminekus seisab kogu minu elu, minu õnn, ja kes seda takistada tahab, see peab ka ütleva, miks ta seda teeb ja minule on see teada saamine wäga tähtis. Wõib olla, ehk kohutab see sind, aga mind ei ko-

huta see mitte! Ütle siis, miks sa „ei“ ütlesid ja miks mina Floriani naiseks saada ei wõi?

Wanamees ohkas sügawalt.

— Minu laps, minul on sinu üle hale meel, aga ma wannun sulle, et ma seda mitte oma kangekaelsuse pärast ei teinud! Usu mind ja püüa teda unustada!

— Aga miks, aga mis pärast, ütles mulle seda?

— Ma ei wõi, ei wõi!

— Jsa! — hüüdis neiu südamesjeloitaw paluwalt.

Sällegi ohkas wanamees.

— Sina pead minule ütleva, — ütles neiu fuumalt, — ja wõid minuaga tõreleda, see on sinu õigus, ma tean seda, aga ühtlasi tean ma ka, et fina seda mitte ei soowi, et ma sind kangekaelselt tembeldan. Ma olen selleks küllalt wana, et tõele filma waadata. Sind, ainult sind usun ma, ka siis, kui sa pahane oled, usun ma sind, ja tean, et fina nii tegema peab. Ütle mulle põhjus, miks sa nii tegema pead, aga mitte teistki, pea meeles, et seda ainult mitte mõni wõeras ei päri, waid sinu oma lihane laps!

— Kui sa minu laps oleksid, siis, siis oleks koit hea olnud! — soostas wanamees.

— Ega ma siis ometi kaswandil ei ole?

— Ei, aga fina oled minu naise laps, aga...

— Aga mitte sinu! — Minu Jumal. Ega sa ometi ütelda ei taha, et minu ema efsinud on? Viikumata! waatas wanamees tema filma.

— Minu Jumal, siis olen ma abieluta laps!

Ta langes pingi peale. Reindorfer astus temale lähemale, ja neiu nuttis tema rinnale najal. Kogu tema teha wärises ja ta fordas tihti:

— Ära wihasta isa! Ära wihasta!

Wanamees filitas wärisewal käel tema märgi põstefid, kuna ta oma filmadest pisarad neiu juustesse nõrgusiwad. Korraga jättis neiu nutu, tõstis pea püsti, waatas wanamehele otse filmi ja sõnas:

— Sina pole mulle seda kunagi tunda andnud, et lugu nii on, ja sa ütlesid seda selleks, et mind kurwastada, aga seda pole ja veel fugugi ütelnud, miks mina Floriani omaks saada ei wõi?

Wanamehel tõusis higi otse ette.

— Ma olen juba liig palju ütelnud, ära küsi enam!

— Ma tean ainult ühte, ütles mulle ka teine. Mina olen sinu walitsuse all ja fina wõid mind juhutada. Ära jäta mind sellel raskel minutil istfinda, minutil, kus ma ei tea, kuhu minna ehk mis teha. Kui mind usutama tahad panna, siis räägi, nüüd pole veel hilja. Kui sa mulle põhjust ei ütles, miks ma Florianile minna ei tohi, teen ma, nii kuidas minu süda mind kähib, ja ma ei waata, mida Jumal tahab wõi mida inimesed heaks kiidawad!

— Galastaja Jumal! Ära räägi mitte nii, see pole ristiinimesete, waid paganate tegu!

— Aga ütles siis ometi!

— Kuidas seda ütelda, ma palun, ära ehmata! — Sinul ja Florianil on üks isa!

teenijate järele, kirjutan väljaminekud üles, õmblen heftisid, tapan lutikaid, jalutan oma naise koera ja püüan hiiresid . . . Eila õhtuli minul köögitudrukule oma ametikohuste seas jahu ja raswa välja anda, sest otsuseks oli tehtud kookisid küpsetada. Noh, ühe sõnaga — täna, kui koogid juba küpsetatud oliwad, tuli minu naine kõõki ütlemata, et kolm kaswandikku kooki ei söö, sellepärast et neil kaelarahun üles ajasiwad. Nii siis tuli välja, et meie mõned koogid üle aru olime küpsetanud. Kuhu neid panna, käsitate? — Esmalt käskis naine neid keldrisse wiia, pärast aga mõtles, mõtles ja ütles: „Hernehirmutis, söö siis ise need koogid ära!“ Mõnikord, kui ta pahas tujus on, siis nimetab ta mind ikka kas „hernehirmutiseks“, „sisalikuks“ või „saatanaks“. Aga mis „saatan mina nüüd olen? . . . Ta on alati pahas tujus. Mina ei sõõnud neid, waid neelasin närimata, sest alati olen ma näljas. Eila näituseks ta mulle lõunat ei andnudki. — „Misjaoks sind „hernehirmutist“ sõõta!“ . . . Noh aga (waatab kella) meie lobisesime ja kaldusime oma kõneainest kõrwale. Kõneleme kohe edasi. Teie kuulaksite ehk parema meelega mõnda romansi või mingisugust sarnast sümfoniast ehk aariat . . . (Laulab.) „Ei waibu meie pilkude wõitluses“ . . . Ei mäleta, kust see on . . . Peale selle, unustasin ma teile ütlemata, et oma naise muusikakoolis peale majanduslise jaoskonna ülewaaatamise weel minu ametikohuste seas matematika, fiisika, keemia, geografia, ajaloo, solfeggio, literatuur ja muude tundide andmine on. Tantsu-, laulu- ja joonistuseõpetuse eest wõtab minu naine eramaksu, ehk küll ka mina neid asju õpetama pean. Meie muusikakool on majas nr. 13. Wist sellepärast ongi minu elu nii hämar, et meie majas nr. 13 elame . . . Ja ka minu tütreid sündisid 13. kuupäewal, ja meie majal on 13 akent . . . Noh, aga mis sellest rääkida! Minu naisterahwaga wõib igal ajal rääkida, aga kui teie programmisid tahate saada, siis annab neid uksehoidja — 30 kop. eksemplar! (Tõmbab taskust mõned broshüüred välja.) Ja ka mina, kui soowite, wõin neid jagada . . . 30 kop. eksemplar! Kes soowib? (Seisak.) Keegi ei taha! . . . Noh, 20 kop. (Seisak.)

Kurb lugu. Jah, maja nr. 13! Mul ei lähe miski asi korda, olen wanaks jäänud, lollikeseks . . . Waadake, ma pean teadusliku sisuga kõnet, ma näen rõemus välja, aga kisendada, nutta tahaksin ma, ära lennata kusagile kaugemale, kaugemale . . . kaebada kellelegi, nutta . . . Teie ütlete, tütreid . . . Mis tütreid?

Ma räägin neile midagi, nemad aga naerawad . . . Minu naisel on seitse tüdarta . . . Ei, wabandage, wististe kuus. (Elawalt.) Scitsee! Wanem, Anna, on juba kahekümne-seitsmeaastane, noorem seitsmeteistkümneaastane. Austatud herrad! (Waatab ümber.) Ma olen õnnetu, mina olen lollike, mitte midagi, aga tõsiselt näete oma ees õnnelikumat isa. Tõeste peab see ka nii olemagi ja ma ei julgegi muud rääkida. Kui teie aga teaksite! Mina elasin oma naisega kolmkümmend kolm aastat ja wõin ütelda, et need minu paremad eluaastad oliwad — muidugi just mitte paremad, aga nii üleüldse. Nad läksiwad mööda, ühe sõnaga, kui õnnelik silmapilk — iseenesest mõistetawalt, kurat wõtaks neid ka üleüldse. (Waatab ümber.) Peale selle, nagu näeb, pole teda weel tulnud, ta pole siin, ja ma wõin rääkida, mida iganes tahan . . . Ma kardan hirmsaste . . . Kardan, kui tema minu peale waatab. Jah, nii ma siis jutustan: Minu tütreid on sellepärast wististe nii kaua mehele minemata, et nad ikka kodus istuwad, ja sellepärast, et meesterahwad neid iialgi ei näe. Minu naisterahwas kunagi õhtupidusid toime ei pane, kedagi oma juurde lõunale ei kutsu, ta on wäga ihnus, tige, riikas naisterahwas, ja sellepärast ei tulegi ka meile kedagi, aga . . . ma wõin teile saladust teatada. (Astub üsna näitelawa äärele.) Minu tütreid wõib suurteil pühadel nende tädi Natalia Semenowna juures näha, see, kes jookswahaigust (rheumatismust) põeb ja kes alati mustakirjalise kollase kleidiga, mis nagu tarakanidega üle piserdatud on, käib. Seal on siis söögipoolist. Kui aga aga minu naist seal ei ole, siis wõib ka seda saada . . . (Näitab käega kurgu alla nipsulõõwalt.) Pean teile tähendama, et ma juba ühestainsast napsust joobnuks jään, ja siis on hinges nii hea, aga samal ajal ka paha, teadmata mispärast, aga siis tulewad ikka noore põlwe aastad

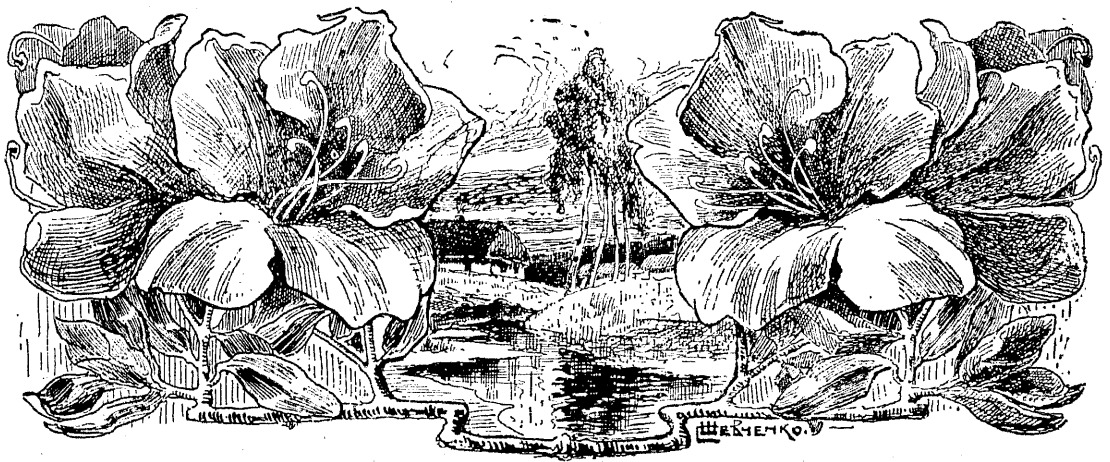
meelde ja siis takaks nagu nutta, oh kui teie aga teaksite, kui väga siis põgeneda tahaks! (Tugewamine waimustatult.) Põgeneda, kõik enesest ära heita ja ilma tagasi waatamata põgeneda . . . aga kuhu? Üks kõik, kuhu, kui aga sellest närusest, wiletsast, odawast elust põgeneda wõiks, mis mind wanaks halatsemisewääriliseks lollikeseks, halatsemisewääriliseks idiotiks on muutnud, põgeneda sellest rumalast, wäiksehingelisest, tigidast ihnuskoist, minu naisest, kes mind kolmkümmend kolm aastat on piinanud, põgeneda muusikast, kõögist, naise rahast ja kõigist neist tühjustest ning nurjatustest . . . ja seisatada kusagil kaugel, kaugel lagendikul ja puude all, sambana, aiahirmutisena, laia taewa all, ja waadata, kuidas waikne selge kuu paistab, ja unustada, unustada . . . Oh, kuidas ma mitte midagi enam mäletada ei tahaks! . . . Kuidas ma seda neetud wana frakikest lõhki tahaksin kiskuda, milles ma kolmekümne aasta eet laulatatud sain . . . (püüab nagu frakki puruks kiskuda ja wõtab siis seljast ära), milles ma alati heategewaks otstarbeks teaduslikka kõnesid pean. Säh sulle (tambib frakki). Säh

sulle! Ma olen wana, hall, halatsemisewääriline, nagu seesama westike oma pleekinud seljatagusega . . . (näitab seljatagust). Mul pole midagi waja! Ma olen sellest kõigest puhtam ja kõrgem . . . kord olin ma noor, tark, õppisin ülikoolis ja unistasin ning pidasin ennast inimeseks . . . Nüüd, nüüd ei ole mulle midagi waja! Mitte migagi, peale rahul (Waatab kõrwale kulisside wahete, paneb ruttu fraki selga.) Minu naine on kulisside taga . . . Ta tuli ja ootab mind seal . . . (Waatab kella.) Aeg on juba möödas . . . Kui tema küsib, siis olge head, palun teid, ütelge, et lektсион, oli . . . et hernehirmutis, see on, mina, ennast korralikult ülewal pidasin. (Waatab kõrwale ja kõhatab.) Ta waatab siia poole . . . (Kõrgendab häält.) Sellest seisukohast wälja minnes, et tubakas eneses hirmust kihwti sisaldab, nagu ma juba oma kõnes tähendasin, ei tohitaks milgi tingimisel suitsetada, ja ma julgen mõnesugusel wiisil loota, et minu teaduslik kõne „Tubaka kahjust“ oma teatud kasu saadab. Ma ütlesin kõik. **Dixi et animam levavi!**

Eesti keelde

*Muisinõppuz
waade*

Diana.

Prantsuse kirjaniku P. Sacconier'i jutustus.

(11. järg.)

Üks mõte keerles nüüd ainult minu peas ja see oli — võimalikult ruttu saarelt labkumine, aga kõigest minu püüetest hoolimata võisin ma alles kaks aastat peale Diana rõõwimist saart jumalaga jätta.

Wiimaks oli ometi see igatsetud tund käes. Ma astusin paati, tõmbasin purjud üles, lõin ankrukõie katki — ja tänu pärituulele, saar jäi minust ikka kaugemale ja kaugemale ning ma olin kindel, et peastetud saan. Mul oli aga veel palju takistusi — ma ei teadnud, kuhu poole ma pidin sõitma, ja sellepärast lasksin ma päewal paati sinna minna, kuhu tuul ajas, ja õõsel tõmbasin ma purjud maha. Peale kümnapäewalist saare pealt äraolemist juhtus mind walaskalapüüdjate laew nägema; see wõttis mind peale ning mõni aeg peale selle olin ma Calkuttasje jõudmas.

Kes teab, ehk ootab Diana mind? oh, kui õnnelik ma teda nähes oleksin!

Rannale jõudes oli minu esimene käik krahwi losji poole. Minu kõlistamise peale tegi keegi indianlane mulle ukse lahti, ja ma küsijin, kas see krahw Bockbruni losj olla. Ta andis mulle märku oma järele aiama jakesesje tulla. Kui ma weidi aega üksi olin istunud ja oma ümbrust waadelnud, tuli keegi Indiani naisterahwas sinna ja minu kõige suuremaks imestuseks küsis ta:

„Kas teie mitte herra Pierre ei ole?“

„Kuidas wõite teie mind tunda?“ küsijin ma imestanult.

Diana jutustas teiest väga tihti.“

„Kas Diana elab veel?“

„Ja.“

„Ja armastab ikkagi veel?“

„Ja — ikka veel?“

Ma karjatasin rõemu pärast ja hakkasin suures õnnes punanaha ümbert kinni, keda ma oma kaenlasse surusin.

Kui ma wähe rabulikumaks jäin, jutustas ta mulle, et toored madrused Diana kaaja wõtnud ja lootnud, et kapten selle üle rõemustab. Õnneks oli kapten aga õiglase mees, ja nüüd on juba üle aasta möödas, kui Diana oma sugulaste nõudmise peale Prantsufemaale sõitis. Sugulased nägiwad, et Diana ennaft muust maailmast eraldas ja ainult teie peale mõtles, kuna ta oma rikkuse ja iluduse poolest igal pool esimene wõis olla.

Ometi polnud Diana mind unustanud, ta saatis laewa mind otsima, aga et teada ei olnud, mis suguse laiusekraadi all see saar oli, siis jäi kõik otsimine asjataks. Wiimaks, oma sugulaste nõudmisele järele andes, oli ta Prantsufemaale sõitnud, kuna ta minu otsimist oli käskinud edasi jätkata.

Ma otsustasin Prantsufemaale sõita, tegin aga otsuseks juba siit kohe poole oma waranduseft emale saata.

Reis Prantsufemaale läks kõigest õnnelikult korda, kuid oma õnnetuseks ei wõinud ma sugugi arwata, et ma hiljaks olin saarelt ära tulema jäänud.

Diana sõitis offeteed Pariisi, kuna mina Bretagnesse läksin. Olgugi, et mul oma armsama peafemast jällenagemisest raske oli lahti ütelda, siiski ofustajin ma enne oma wanemaid vaatama minna.

Oma reifitarwitusi wõerastemajasse jättes astusin ma tutawat teed mööda koduküla poole. Peagi kuulsin ma mere mühinat, aga asjata ofis minu film lagunenuid hurtfikut — teda ei olnud enam ja selle asemel oli toredas stiilis ehitatud hoone. Seda hoonet nähes sai minu kartus põhjendatud, et wanemad, kellel suur pere toita oli, sunnitud oliwad oma maja ära müüma.

Kabewabel olemine on aga kõige raskem, ja ma astusin kiirel sammul maja poole. Ma astusin eesdule, mis lillepeenardega täidetud oli, kuna kaugemalt linnuaed paistis. Üksje ees lamas koer, kes wõerast nähes haukuma hakkas.

Üksjele ilmušiwad kaks kena näokest, aga mind nähes läksiwad nad kobe tuppa tagasi. Ma pidin nende järele minema, kui ma korraga nagu meeltult seisma jäin. — Läwele ilmus minu ema!

Ma ei suutnud midagi aru saada, waid lendasin tema käte wabele.

„Oh, Pierre! See oled sina? Jumal, kui kaua seft aega on . . . Kuudas meie nufšime . . . mina, ainult mina tundsin sind, aga ei, ka isa oleks sind tundnud — ta armastas sind ju nii wäga, aga, Pierre, nüüd on juba kaks aastat, kus ta meist lahkus.“

Isa meelde tuletades hakkasin ma nutma, ja õed, kes mind ennem polnud tundnud, nufšiwad minuga ühes.

Ema näitas seda maja mulle ja seletas, et nad juba üle aasta siin elawad, ja seda pole nad mitte minu rabaga soetanud, waid Diana on seda kinkinud ja tihti siia sõitnud ning temaga, minu emaga, jutustanud.

Ema oli selle üle wäga rõemus, et ma teda ennem vaatama tulin, kui Diana juurde läksin. Ma palusin, et ta mulle midagi Diana üle jutustaks, aga ema soowis seda homšeks jätta, et tänaft päewa meie perekonnale pühendada. Kui ta hommikul minu juurde tuli, ütles ta minu peale waadates:

„Minu armas poeg, ma arwan, et sa täna õösel und filma pole saanud?“

„Ja, see on tõši.“

„Sa mõtlesid Diana peale ja ma ei taba sind kauem teadmatufes pidada. Pane siis tähele, kui-

das see asi oli. — Kabekšateištkümne kuu eest oli me meie wäga suure hädas, kui korraga keegi kena tütarlaps, kes toredaste riides oli, meie juurde tuli ja ennaft rõemšalt minu rinnale wiskas, minu kaela ümbert kinni hakkas ja ütles, et minu poeg elab. — Tõeste, ma pean ütleva, et ma esmalt seda inimest nõdrameelšeks pidajin, Siis hakkas ta minule laewa bukkaminemisest, oma isa surmašt, teie elušt saare peal, kus sa temale nii wäga palju head olla teinud, jutustama, ja wiimati ütles ta, et ta sind armastada. — Ta ei lubanud mind kauem wanas majas elada ja tabtis uut ehitada, mina ei tabtnud seda suurt kinkušt wastu wõtta, aga wiimaks andsin ma tema tungiwale soowile järele.“

„Kas ta šagedaste siin käis?“

„Esmalt tuli ta igas kuus korra siia, nüüd on aga juba pool aastat mööda läinud, kus ma teda näinud ei ole. — Kui ma sinu šadetud raba kätte šain, kirjutajin ma temale, et sa elus oled, kus ta mulle siis teatas, et ta oma rõemu minuga jagab.“

„Wõib olla, et ta haige on ja seda teile teatada ei tabtnud, arwates, et see teid rabutuks wõib teha?“

Ema ei wastanud minu küšimise peale midagi, tähendas aga:

„Kuule, minu armas Pierre, täna jää weel siia ja lähme siis rohelišesše, sinu isa hauale palwetama, šealt šõprade juurde, ja homme wõid sa Pariisi šõita?“

Ma täitfin oma ema soowi, aga šellel hommikul, kui ma ära pidin šõitma, tabtis mul hing rindu kinni jääda; oli, nagu aimaks minu šüda midagi halba.

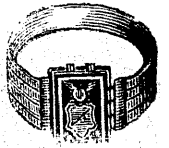
* * *

Pariisi jõudes hakkasin ma Diana elukohta Du-našt antud adresši järele üles ofšima. Wiimaks ometigi wõšfin ma Dianat näha saada. Jällenagemine peale kolmeaastašt labusolemišt — ja misšugune! Tema ešimeses pilgus, tema ešimeses ütelišes pidi kogu minu õnn, minu tulewik kehanema.

Umbes kella kolme ajal peale lõunat jõudfin ma Diana maja ette. Lahtiše loššiwärawa wabelt oli suurt õu näha, kus keegi tore noormees uhkelt rakšutas ja tõlla juurde sõitis, mis maja paradštrepi ees seišis, ja šeal jutustas ta tõllas olewa kabe naisterahwaga midagi.

Kõikem kui 100.000 inimest loevad siit! Kuld- ja hõbeuurid, seina-, laua- ja äratamisetellad, ketid, berlofid j. n. e., grammofonid, kuldformused 56 pr. all, hõbeluhtad ja peetrid 84 pr. all j. n. e. on

o d a w a d

ainult **L. Pirowits'i** juures

Wiru wärawas, torni kõrwal nr. 21.

Kõik parandamisetööd uuride, kuld- ja hõbeasjade, nii ka grammofonide juures j. n. e. jaamad heaste ja odawaste tehtud.

Alupaklikult **L. Pirowits.**

Glan

Uuel Sadama uulitsal, Aleksandromi majas, Wiljandi raudteejaama wastas.

Ämmaproua Graufeldt.

Moodlad, praktilised, toredad

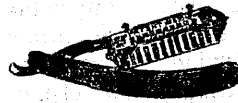
ja õiged on ainult meie patenteeritud taskutellad

„Decadance“.

Uuride korpus on kõige õhem ja wana-hõbemetallist, fiske graveeritud on mitmesugused joonistused (waata kõrwaljoonistust).

Käit kiwide peal, 40 tunni järele üleskeeratamad. Ei kaota kunagi oma alguju ja maksawad 12 rbl. asemel ainult 350 kop. 2 uuri 650 kop. Niisamafugused naisterahwaste uurid 450 kop.

Soovitame, et teie ainult „Decadance“ uurisid wälja kirjutaksite, ja teie olete selle eest mulle alati tänulikud. Saadan minutilise õige käiguga, järelmaksu ja sisetmaksuta, wastutus 6 aasta peale, tellad wälja. Teisemast metallist 25 a. wastutus. Saadetus 4 uuri postiraha 40 kop. (Siberiäse 75 kop.). Uuesti kullast ketid ühes ripatfiga 75 ja 150 kop., tahe teeriga 250 ja 350 kop. Adress: И. Штрумфельдъ Варшава, Св. Крестна № 48, отдѣл. 58.

300 rubla tasu annan igaihele

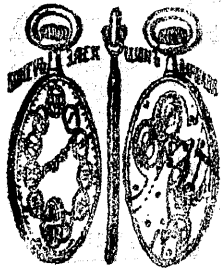
kes mulle selgeks teeb, et allnimetatud asjad minu poolt määratud hinda ei maksa.

Ainult 3 rbl. 95 kop. eest

ja paremat forti 4 rbl. 50 kop. ning 5 rbl. eest saadan 22 kausuliku asja: 1) ilusa musta mees-terahwoauri, waresse terajest, „Anfer“, kiwidega, üles keerata ilma wõtmeta, üks kord 36 tunni jooksul, minuti pealt õigeks jeatud, kõlawa käiguga, 6 aasta wastutusjega; 2) toreda, mitte mustatäsminewa keti; 3) moodsa ripatsi; 4) nahkse porimonee, 6 jaoga; 5) kaitshukist stempli tellija nimega, isa- ja perekonnanimemega; 6) pudeliste wärwi stempli jaoks; 7) wäljamaa habemenoa „Solingen“, I sorti, 5-aastase wastutusjega; 8) habemenoa kaitsefultäri, 9) habemearamijepinski; 10) nikkelwahufausite; 11) jeemishahkse kotitese uuri jaoks; 12) moodsa tikutoosi; 13) u u d i s e k s taskustereoskopi plastografi; 14—19) 6 huwitawat stereoskopipilti; 20) uurimarjaja margate eest; 21) taskutoalettepeegli; 22) huwitawa ja wäga tarmiliku fingituse. Reed- jamad asjad kinnise tsilindruuriga 1 r. kallimad. Saatimisekuludeks 55 kop.; Aasia-Wenemaale ja Siberiäse 95 kop. Tellimised täidetakse kohe — järelmaksuga. Adresseerida: Складу часовъ Ю. АБРАМОВИЧЪ, Варшава, ул. Грѣб- ная 15—III.

Kõik uurid ei ole wastupidawad

jest kudas neid ka wuhuses ei hoia, ifka tekitab tolm läbi kapslite mehhanismusesse ja se gab nende käiku. Meie saime **Schweitsist uuema sisseadega patent taskukellad nr. 51308** (seni ajani

pole jarnaseid weel mitte olnud), mis kõitdest teistest uuridest selle poolest paremad on, et nende mehhanismus kindlaste warjatud on ja awamijepool finni ning kõit numbrilaut näha ja nii tolm kudagi mehhanismusesse ei waeja. Peale selle on need uurid **kuuseft** (mitte mustast) **terasest** aga uuemamoelised, koguni õhufesed, rublatüti pakkused. Üleskeeramine 40 tunni järele. Käit 15 kivi peal, ilustatud tore wälimus (waata joonist.), anfer. Hind **ainult 3 rbl. 25 kop.**, 2 uuri **6 rbl.** Saadetakse wälja — minutitijelt õige käigu ja 6-aastase wastutusega. Firma tutwustamijeks saadetakse iga tellijale tore Prantsuse „Doublet“ kullast ja Pariisi kwiiga sõrmus **hju-nata**. Uurid jaadetakse järelmaksuga, sissemaksuta, iga 2 uuri pealt **40 kop.** saamiseraha rehtendades (Siberisje 75 kop.). Toredad, moodjad praegusest uuest kullast kettid ripatitega **75 ja 150 kop.**, 2 keeruga **250 ja 350 kop.** Adress: T-BO „Элекционъ“ Варшава отд. 58.

200 rubla kingime

jellele, kes ära näitab, et meie kaup mitte almalnimetatud hinnaline ei ole. 12 rbl. afemel jaadame 3 rbl. 95 kop. eest 17 tarwitikku ja hjuinalist asja. 1) Must wareseterajest meeste-rahwa anfer-ehk naiste-rahwa tsilinderuur, wõtmeta, 40 tunni järele

ord üleskeerataw. Wastutus 8 a. peale; 2) tore, mitte mustaksminew fett; 3) niisamafugune uue-moeline ripats; 4) seemisnahast kotike uuri hoid-mijeks; 5) uue-moeline naht portmonee 6-jaoskonnaga; 6) fajuulif asi — Amerika hädaohuta habemenuga „**Sanita**“, millega igaküts, ka harjumata, habet wõib ajada; 7) pintslife; 8) niffelwahu-kaufite; 9) noateritamiserihm; 10) tore doublett-sõrmus opalikiwiga; 11) Pariisi uudis „**Plastographique**“, mis loomulikult igajuguseid toredust näitab; 12—17) 6 wäga huwitawat pilti selle jaoks. Kõit need asjad jaadetakse **3 rbl. 95 kop.** eest, kaks garnit. **7 rbl. 40 kop.** Tellimist saades jaadetakse kohe järelmaksuga ja ilma sissemaksuta; jaatmijekulu 40 kop. (Siberisje 75 kop.). Niisamafugune garnitur, waremab asjad 450 kop., kaks garnit. 850 kop. finnijesed uurid 1 rbl. kallimad. Adr.: Товарищество „Заря“, Варшава, Отд. 58.

Genfathonundis.

200 rbl. fulduuride asemel soowitame meie uurisid „**Sezessia**“, mis oma fuju ega wälimuse poolest kudagi fulduuridest maha ei jää. Korpus on kõige filedam, hõberubla pakkune, Amerika uus kulb, ei anna kunagi oma wärwi ära. Algupäraliste **lillejoonistustega** kapslid. **Sezessuurid** eranewad teiste seast

oma õige käigu ja kaunistustlike ilustuse poolest. Käit on kwiwide peal. 40 tunni järele ford üles-keeratawad. Hind **3 rbl. 45 kop.**, 2 uuri **7 rbl.** Niisamafugused naisterahwaurid **4 rbl. 75 kop.** **Hju-nata** jaadetakse tore uuest kullast ja ripatfiga fett, seemisnahast kotike uurihoid-mijeks. Wälja saadetakse need uurid minutipealse õige käigu ja 6-aastase wastutusega, järelmaksuga, ilma sissemaksuta. Saatmise raha 2 uuri eest **40 kop.** (Siberisje 75 kop.). Adress: T-BO „Аккуратность“, Варшава. Отд. 58.

Kõbeuurid

ainult 4 r. 95 k. eest ja 2 uuri 9 r. 50 k. eest

Et Schweitsist millegi wabriku likwideerimisel määratu arwu hõbeuurisid ostia sain, siin oleme walmis neid poole odawama hinna eest müüma, kui teised firmad. Mis-jaoks raha mustade uuride peale loopida, kui meie juurest 84 proowiga hõbeuuri **4 rbl. 95 kop.**

eest saate, mis peale 10-aastase tarwitamiise wõhemalt **hõbeda hinna eest** ifkagi ära wõib müüa. Saadan õhufesed, üliilusjad **uue-moelised** uurid, kõit kwiwide peal, metallfantas-numbrilplate. 40-tunni järele ford üles keerata „Remontoir“. Kapslid üliilusjate joonistustega. Käit minuti peal õige; wastutus 6 aasta peale. Saadetakse järelmaksu eest ilma sissemaksuta ära. Saatmine 4 uuri peal **40 kop.** (Siberisje 75 kop.) **Moodjad hõbekettid** 84 proowiga, toredad eraldused — **2 rbl. 50 k., 3 rbl. 50 k. ja 5 rbl.** Adr.: Товарищество „Заря“, Варшава, Отд. 58.